

Na temelju članka 21. Zakona o zaštiti od požara (N.N. broj: 92/2010) i članka 5. Pravilnika o sadržaju općeg akta iz područja zaštite od požara (N.N. broj: 116/2011), ravnateljica **DOMA ZA ODRASLE OSOBE OREHOVICA, Augusta Šenoa 2, Orehovica, Suzana Belović, dipl. soc. radnica** (u daljnjem tekstu poslodavac), donosi

PRAVILNIK O ZAŠTITI OD POŽARA

I. TEMELJNA ODREDBA U SVEZI PROVEDBE I UNAPREĐENJA ZAŠTITE OD POŽARA

Članak 1.

Ovim Pravilnikom razrađuju se pojedine odredbe Zakona o zaštiti od požara, propisa donesenih na temelju Zakona, tehničkih normativa, norma i uputa proizvođača kao i drugih zakona i propisa čijim se pojedinim odredbama utvrđuju pitanja od značaja za sprečavanje požara i drugih nesreća te gubitak ili oštećenje sredstava za rad i zaštita života i zdravlja ljudi.

Članak 2.

Zaštita od požara od posebnog je interesa za Republiku Hrvatsku. Sustav zaštite od požara podrazumijeva planiranje zaštite od požara, propisivanje mjera zaštite od požara građevina, ustrojavanje subjekata zaštite od požara, provođenje mjera zaštite od požara, financiranje zaštite od požara te osposobljavanje i ovlašćivanje za obavljanje poslova zaštite od požara, s ciljem zaštite života, zdravlja i sigurnosti ljudi i životinja te sigurnosti materijalnih dobara, okoliša i prirode od požara, uz društveno i gospodarski prihvatljiv požarni rizik. U cilju zaštite od požara poduzimaju se organizacijske, tehničke i druge mjere i radnje za:

- otklanjanje opasnosti od nastanka požara,
- rano otkrivanje, obavješćivanje te sprječavanje širenja i učinkovito gašenje požara,
- sigurno spašavanje ljudi i životinja ugroženih požarom,
- sprječavanje i smanjenje štetnih posljedica požara,
- utvrđivanje uzroka nastanka požara te otklanjanje njegovih posljedica.

Članak 3.

Pojedini pojmovi koji se koriste imaju sljedeće značenje:

- **Požar** je samopodržavajući proces gorenja koji se nekontrolirano širi u prostoru.
- **Gorenje** je brza kemijska reakcija neke tvari s oksidansom, najčešće s kisikom iz zraka u kojoj nastaju produkti gorenja te se oslobađa toplina, plamen i svjetlost.
- **Tehnološka eksplozija** je naglo širenje plinova uslijed gorenja ili druge kemijske reakcije.

- **Požarni rizik** je vjerojatnost nastanka požara u danim procesima ili stanjima.
- **Ugroženost od požara** je potencijalna opasnost od požara za zdravlje ili život ljudi i materijalnih dobara.
- **Otpornost na požar** je sposobnost dijela građevine da kroz određeno vrijeme ispunjava zahtijevanu nosivost (R) i/ili cjelovitost (E) i/ili toplinsku izolaciju (I) i/ili drugo očekivano svojstvo, kako je propisano normom o ispitivanju otpornosti na požar.
- **Reakcija na požar** je doprinos materijala razvoju požara uslijed vlastite razgradnje do koje dolazi izlaganjem tog materijala određenim ispitnim uvjetima.
- **Neposredna opasnost** je stanje visokog požarnog rizika, koje može u bliskoj budućnosti dovesti do požara.
- **Evakuacijski put** iz građevine je posebno projektiran i izveden put koji vodi od bilo koje točke u građevini do vanjskog prostora ili sigurnog prostora u građevini, čije značajke (otpornost i reakcija na požar, širina, visina, označavanje, protupanična rasvjeta i drugo) omogućuju da osobe zatečene u požaru mogu sigurno (samostalno ili uz pomoć spasitelja) napustiti građevinu.

Članak 4.

Ovim Pravilnikom uređuju se :

- temeljne odredbe u svezi provedbe i unapređivanja zaštite od požara,
- obveze i odgovornosti vezano uz provedbu mjera zaštite od požara,
- obveze i odgovornosti osoba s posebnim ovlastima i odgovornostima u provedbi mjera zaštite od požara,
- način obavljanja unutarnje kontrole provedbe mjera zaštite od požara, te ovlaštenja, obveze i odgovornosti za obavljanje unutarnje kontrole,
- način upoznavanja djelatnika
- s opasnostima i općim mjerama zaštite od požara na radnom mjestu prilikom stupanja na rad ili promjene radnog mjesta, odnosno prije obavljanja određenih radova i radnji od strane drugih osoba, te vođenja evidencije o tome,
- način osposobljavanja djelatnika za rukovanje priručnom opremom i sredstvima za dojavu i gašenje početnih požara, periodične provjere znanja i vođenja evidencije o tome,
- način osposobljavanja djelatnika za rad na radnim mjestima s povećanim opasnostima za nastanak i moguće posljedice od požara ili tehnološke eksplozije, prije stupanja na rad, periodične provjere znanja i vođenja evidencije o tome,
- kretanje i ponašanje na prostorima ugroženim od požara ili tehnološke eksplozije,
- ustrojstvo motrenja, javljanja i uzbunjivanja o opasnostima od požara,
- mjere zabrane i ograničenja iz zaštite od požara te prostorije i prostori na koje se one odnose,
- postupanje djelatnika u slučaju nastanka požara,
- druge mjere zaštite od požara sukladno vlastitim planovima i potrebama.

Članak 5.

Sastavni dio ovog Pravilnika su:

- tumač znakova za uzbunjivanje u Republici Hrvatskoj koji se emitiraju putem sirena upravljanih iz centara za obavješćivanje (112),
- provedbeni plan zaštite od požara – plan evakuacije i spašavanja,
- raspored i smještaj aparata za početno gašenje požara po prostorijama,

Članak 6.

Na temelju Zakona o zaštiti od požara (N.N. broj 92/10.) svi poslodavci obvezni su provoditi preglede i ispitivanja, voditi evidencije propisanih Zakonom i Pravilnicima koje su dio zbirke isprava koji se nalaze kod **odgovorne osobe za zaštitu od požara** kod poslodavca:

- raspored i smještaj aparata za početno gašenje požara,
- evidencija o redovitom pregledu vatrogasnih aparata - vrši se jednom u 3 mjeseca sukladno odredbama čl. 6. Pravilnika o vatrogasnim aparatima (N.N. broj: 101/2011 i 74/13),
- evidencija ovlaštenog servisera vatrogasnih aparata o periodičnom pregledu vatrogasnih aparata - vrši se minimalno jednom na godinu sukladno odredbama čl. 9., 10. i 11. Pravilnika o vatrogasnim aparatima (N.N. broj 101/11. i 74/13.).

Članak 7.

Projektna dokumentacija, razne analize, nalazi i mišljenja uvjerenja, svjedodžbe, upisnici i druge isprave iz područja zaštite od požara pohranjuju se u zbirku isprava.

Isprave iz stavka 1. ovog članka pohranjuju se i čuvaju kod **odgovorne osobe za zaštitu od požara**.

Članak 8.

Sustav zaštite od požara i tehnoloških eksplozija obuhvaća tehnička rješenja primijenjena na građevinama i tehnologiji kao i norme ponašanja djelatnika i trećih osoba za vrijeme rada, kretanja i zadržavanja u građevinama i na prostoru poslodavca, te tehničke normative, norme i upute u svezi građevina, pogona i drugih sredstava rada.

Zaštita od požara obuhvaća skup mjera i radnji, normativne, upravne, organizacijske, tehničke, obrazovne, propagandne naravi utvrđene Zakonom, podzakonskim aktima, odlukama tijela jedinica lokalne uprave i samouprave te ovim Pravilnikom, čijim se izborom i primjenom postiže veći stupanj zaštite od požara.

Članak 9.

Svaki djelatnik dužan je provoditi mjere zaštite od požara na svom radnom mjestu i mjestu rada na način kako je utvrđeno Zakonom, podzakonskim aktima, odlukama tijela jedinica lokalne uprave i samouprave, ovim Pravilnikom i drugim posebnim uputama, upozorenjima ili zabranama.

Obveze provođenja mjera zaštite od požara utvrđene stavkom 1. ovog članka odnose se na sve osobe koje se po bilo kojoj osnovi nalaze u prostorijama poslodavca radi privremenog ili povremenog obavljanja poslova te radi obavljanja posla po posebnom ugovoru.

Djelatnici drugih poduzeća koji obavljaju određene poslove za poslodavca u njenim prostorijama i prostorima dužni su provoditi mjere zaštite od požara prilikom obavljanja tih radnji i držati se naredbi i naputaka **odgovorne osobe za zaštitu od požara**.

Odgovornu osobu za provođenje mjera zaštite od požara prije početka izvođenja radova za poslodavca imenuje vanjski izvođač radova, koji je dužan ime odgovorne osobe navesti u zahtjevu za izdavanje dozvola za rad koju mu izdaje **odgovorna osoba za zaštitu od požara** (u daljnjem tekstu: odgovorna osoba).

II. MJERE ZAŠTITE OD POŽARA

Članak 10.

U cilju otklanjanja uzroka nastajanja požara, spašavanja ljudi i imovine ugroženih požarom u građevinama, građevinskim dijelovima kao i na prostorima oko njih, i ostalim prostorima, primjenjuju se mjere zaštite od požara koje se odnose na:

- projektiranje i izvođenje radova na adaptaciji i/ili rekonstrukciji na postojećim građevinama i građevinskim dijelovima odnosno projektiranje i izgradnju novih građevina i građevinskih dijelova, kao i izgradnju privremenih, te ugradnju uređaja i opreme u njima;
- izvođenje i održavanje raznih instalacija (elektroinstalacija, plinskih, gromobranskih, ventilacijskih, toplinskih, kanalizacijskih, za transport tekućina i slično) tako da ne predstavljaju opasnost od požara;
- skladištenje i čuvanje zapaljivih tekućina i plinova, eksplozivnih, otrovnih i drugih opasnih tvari u za to izgrađenim građevinama ili na prostorima;
- čuvanje i korištenje zapaljivih tekućina, tekućih plinova i drugih opasnih tvari koje se drže u proizvodnim pogonima za potrebe tehnološkog procesa za rad jedne smjene, te u drugim pomoćnim prostorijama;
- pretakanje, prijevoz i prenošenje zapaljivih i eksplozivnih tvari;
- skladištenje sirovina, poluproizvoda i gotovih proizvoda, a posebno lako zapaljivih, zapaljivih, eksplozivnih i drugih tvari;
- određivanje mjesta i uvjeta za čuvanje masnih krpa, pamučnjaka i drugih zapaljivih i samo zapaljivih otpadaka koji se nalaze u proizvodnim pogonima i drugim prostorijama;
- određivanje posebnog načina zaštite u proizvodnim i drugim građevinama i njihovim dijelovima u kojima se koriste zapaljive tekućine ili druge zapaljive opasne tvari koje zbog isparavanja ili stvaranja eksplozivnih smjesa mogu prouzročiti požar i/ili eksploziju (lakirnice i slično);
- postavljanje raznih upozorenja, uputa, informacija i oznaka zabrane (o pušenju, unošenju vatre, zabrani zavarivanja i slično);
- održavanju čistoće u proizvodnim i drugim građevinama i njihovim dijelovima, odnosno uklanjanje otpadaka i drugih zapaljivih tvari, na za to određena mjesta;
- označavanje i održavanje ulaza i izlaza, prolaza i protupožarnih putova unutar građevine i prostora oko njih za prilaz, odnosno prolaz vatrogasnih vozila;
- uporabu uređaja za grijanje i njihovo održavanje kao i druge mjere zavisno od postojećih opasnosti;
- opskrbljenost građevina i građevinskih dijelova hidrantima, vatrogasnim aparatima i drugom propisanom opremom i uređajima za gašenje požara, a čiji se broj, vrsta i lokacija utvrđuje Pravilnikom o vatrogasnim aparatima (N.N. broj: 101/11. i 74/13.);

Članak 11.

Prilikom određivanja mjera zaštite od požara koriste se postojeći Zakonski i tehnički propisi i mjere zaštite (osnovne mjere zaštite od požara), a ostale mjere zaštite od požara reguliraju se ovim Pravilnikom kojim se propisuju i te dodatne mjere zaštite od požara.

I. Osnovne mjere zaštite od požara

Članak 12.

Pod osnovnim mjerama zaštite od požara prema ovom Pravilniku smatraju se građevinske mjere zaštite od požara, mjere zaštite od požara na električnim uređajima i instalacijama, mjere zaštite od požara na gromobranskim instalacijama te mjere zaštite od požara na instalacijama ventilacije i grijanja.

a) Građevinske mjere zaštite od požara

Članak 13.

Pod građevinskim mjerama zaštite od požara smatra se svaka građevinska aktivnost prilikom adaptacije i/ili rekonstrukcije ili gradnje čiji je cilj:

- zaštita osoba koje se nalaze u građevinskim objektima i građevinskim dijelovima,
- zaštita drugih osoba koje se nalaze u njihovoj blizini,
- sprečavanje širenja požara - lokaliziranje (prvenstveno izvan područja građevine i njenih dijelova),
- očuvanje vrijednosti i dobara u građevini i građevinskim dijelovima,
- očuvanje same građevine i njenih dijelova,
- očuvanje postojećih granica požarnih sektora, redoviti vizualni pregled ispravnosti protupožarnih elemenata otpornih na požar ugrađenih u granicu požarnog sektora,
- očuvanje postojećih putova evakuacije i izlaza ili osiguranje novih koji će zadovoljiti zahtjeve propisa i osigurati sigurno napuštanje iz građevina za sve osobe.

Članak 14.

Građevinske mjere zaštite od požara treba provoditi prilikom svake adaptacije i/ili rekonstrukcije odnosno gradnje nove građevine ili dijela građevine.

Članak 15.

Građevinske mjere zaštite od požara sastoje se od pregleda postojećeg stanja građevina i njenih dijelova, materijala i konstrukcije u određenim rokovima te izvođenje građevinskih radova po dokumentaciji za koju je dana suglasnost. Građevinske konstrukcije se pregledavaju radi utvrđivanja stanja otpornosti protiv požara.

Izlazi i izlazni putovi

Članak 16.

Cjelokupan prostor na hodnicima, stubištima i drugim evakuacijskim putovima mora uvijek biti slobodan i nezakrčen. Ulazno-izlazna vrata svih radnih prostorija u kojim se nalaze djelatnici, a predviđena su za evakuacijski izlaz ne smiju biti zaključana za vrijeme rada.

Nagazna površina podova na evakuacijskim izlazima i izlaznim putovima ne smije imati nikakvih mehaničkih oštećenja, napuknuća, ne smije biti neravna, niti imati nagle promjene visina.

Podne obloge, tepisi (tepsoni) kao i mobilni pokrivači moraju biti izrađeni od samogasivog materijala i dobro učvršćeni na podlogu. Oštećeni dijelovi na njima ne smiju se krpiti. Oštećeni dijelovi podnih obloga moraju se u cijelosti zamijeniti.

Članak 17.

Na izlazima i izlaznim putovima namijenjenim za evakuaciju smjer izlaza mora biti vidljivo označen natpisom i strelicom (standardnim simbolima prema HRN 7010) tako da su uočljivi i vidljivi kako danju tako i noću.

Osvjetljenje oznaka za evakuaciju može zamijeniti i izrada tih oznaka na fluorescentnoj podlozi.

Članak 18.

Putovi evakuacije moraju biti izvedeni i smješteni tako da neovisno vode na ulicu ili otvoren siguran prostor dovoljno prostran da se osobama koje sudjeluju u evakuaciji omogući odmicanje od građevina te brzo i sigurno napuštanje tog prostora.

Najveća dužina puta evakuacije osoba do sigurnog prostora može iznositi 50 metara u prizemnim i 30 metara u katnim objektima. Građevinski objekti dužine do 30 metara i sa više od 3 kata, moraju imati najmanje dva dovoljno udaljena stubišta, od kojih se jedno koristi za slučaj opasnosti. Stubišta moraju imati izlaze koji vode u slobodni prostor.

Dužina puta evakuacije može se odrediti i računski, koristeći pri tom horizontalnu brzinu kretanja osoba i vrijeme koje se smatra dovoljnim za udaljavanje do sigurnog prostora, te otpornost konstrukcije na požar.

Izlazni put evakuacije treba riješiti tako da isti vodi do izlaza iz objekta ili do sigurnog prostora unutar objekta. Izlazni put treba da bude što jednostavniji, dobro osvijetljen, zračen i bez slijepih krajeva.

Minimalni broj izlaza i njihovu širinu potrebno je odrediti u ovisnosti o namjeni objekta, broju osoba koje ih koriste kao i o tome da li se osobe kreću horizontalno, u nagibu ili po stepenicama. Rukohvati i ograde na stepeništu trebaju biti stabilno pričvršćeni za konstrukciju građevine.

Otvori u zidovima

Članak 19.

Sva vrata u građevini ili građevinskom dijelovima moraju se lako zatvarati i otvarati. Sva vrata se moraju otvarati u smjeru izlaženja (evakuacije), a na vratima se ne smije mijenjati smjer otvaranja niti se smiju privremeno ili stalno ukloniti.

Ako su vrata ostakljena, staklo na njima ne smije biti napuknuto ili razbijeno.

Vrata na putovima evakuacije moraju biti izvedena tako da se mogu otvoriti u smjeru evakuacije. Ta vrata moraju biti zakretna i izvedena od negorivog materijala.

Sva vrata u s prostorijama sa namjenom potencijalno požarno opasnog sadržaja trebaju biti od negorivog materijala sa uređajem za samozatvaranje, a vrata između požarnih sektora moraju imati odgovarajuću vatrootpornost, ovisno o opterećenju u tim požarnim sektorima.

Članak 20.

Svi prozori predviđeni za otvaranje moraju se lako dati otvarati i zatvarati. Prozori kao nadsvjetla mogu se postavljati u pregradnim zidovima samo unutar požarnog sektora. Prozorska stakla ne smiju biti napuknuta ili razbijena. Ostakljenost prozora tankim staklom (debljine 3 mm) koji se u fasadnim zidovima nekih građevina koriste kao otvori za odvodnju dima i topline u slučaju požara, moraju biti izvedena na takav način da se onemogućí širenje požara okomito po fasadi (više etažna skladišta, gorivi parapeti).

Zidovi, stupovi i stropovi

Članak 21.

Zidovi na izlazima, te izlaznim putovima ne smiju biti oštećeni (pukotine). Sve preinake na zidovima mogu se obavljati samo na temelju dobivene suglasnosti na tehničku dokumentaciju od inspekcije zaštite od požara kad se radi o rekonstrukciji ili gradnji nove građevine za koju treba građevinska dozvola ili **odgovorne osobe za zaštitu od požara** poslodavca za ostale slučajeve (postojeće konstruktivne elemente zgrade).

Oštećenja na zidovima (pukotine, otpadanje) treba popraviti, a popravlja ih se s materijalom istih protupožarnih karakteristika kao i prijašnji. U blizini zidova od gorivog materijala ne smiju se postavljati naprave za zagrijavanje niti drugi izvori topline.

Članak 22.

Zaštitni premaz (boje) trebaju se obnavljati ako su se počeli ljuštiti ili otpadati. Premazi se ne smiju stavljati na stare premaze već se površina mora prije očistiti. Glede otpornosti na požar zaštitnih premaza za stupove vrijedi isto kao i za zidove.

Pregled zidova i stupova mora se obavljati jedanput u godini, požarni zidovi svakih šest mjeseci, a mjesta prolaska instalacija kroz požarne zidove svaka tri mjeseca.

Članak 23.

Za drvene međukatne konstrukcije sa zaštitnom oblogom i premazom protiv gorenja, potrebno je kontrolirati stanje obloga. Takva obloga se ne smije djelomično uklanjati radi ovješnja uređaja, rasvjetnih tijela i slično, kao i radi provođenja instalacije.

Kod međukatnih konstrukcija koje imaju veću otpornost na požar (namjena im je sprečavanje širenja požara po vertikali) ne smiju se ostavljati nezaštićeni otvori. U takvom slučaju svi međuprostori se moraju brtviti vatrootpornim materijalom. Zaštitne obloge i premazi moraju cijelom površinom prekrivati strop, ne smiju imati oštećenja, pukotine i biti odvojeni od stropne površine.

Članak 24.

U prostorijama gdje može doći do razlijevanja zapaljivih tekućina ne smiju se postavljati pokrivači od gorivog materijala, a pod mora biti nepropustan (bez pukotina i oštećenja). Svi podovi, bez obzira na kakvu su međukatnu konstrukciju postavljeni, ne smiju imati nezaštićene otvore. Svaki otvor ili oštećenje u podu radi izvođenja bilo kakvih radova odmah se mora sanirati i dovesti u prijašnje stanje. Otvori za provođenje instalacija moraju biti zabrtvljeni vatrootpornim materijalom.

Pokrovi i krovništa

Članak 25.

Pri izgradnji krovništa treba se držati slijedećeg:

- izbjegavati skladišta s tavanskim prostorijama, a također i sve krovne konstrukcije sa šupljinama,
- krovništa u pravilu trebaju biti puna, izvedena od negorućeg materijala,

- gorivi materijal može se upotrebljavati samo u minimalnim količinama koliko je potrebno za hidroizolaciju (ne toplinsku),
- krovište treba pratiti požarni sektor tako da se njime ne može proširiti požar iz jednog sektora u drugi. Radi toga treba izvesti na granici požarnih sektora produžetke požarnih zidova iznad krovišta najmanje 30 cm, ili s obje strane granice sektora izvesti potpuno negorivi dio krovišta širine 2x160 cm,
- konstrukcija krovišta treba imati optimalnu otpornost protiv požara, a najmanje 30 minuta, što se kod neotpornih konstrukcija postiže protupožarnim premazima.

Članak 26.

Krovni pokrivač ne smije imati mehanička oštećenja. Ako je krovište izvedeno s određenom otpornosti protiv požara, nosive krovne konstrukcije i pokrivači ne smiju se popravljati s gorivim materijalom. U prostoru tavana ne smiju se ostavljati niti držati nikakvi gorivi građevinski materijal niti predmeti koji mogu uzrokovati požar.

Ako se upotrebljava izolacijska masa u vrućem stanju, topljenje mase ne smije se obavljati na krovnom prostoru, već se mora dopremiti na krovište u zatvorenim posudama. Na sve dijelove krovišta treba biti omogućen pristup barem jednim metalnim penjalicama/ljestvama.

Dimnjaci

Članak 27.

Vratašca dimnjaka moraju se izvesti iz čvrstog i negorivog materijala, s okvirom koji mora biti dobro pripasan otvoru i bez mogućnosti propuštanja dima. Vratašca se stavljaju u pravilu u podrum i na tavan, a ne smiju biti u skladišnim prostorijama, spremištima, garažama, prostoru za smještaj ili preradu lako zapaljivih tvari. Pristup do vratašca mora biti uvijek slobodan.

Zidovi zidanih dimnjaka u tavanskim prostorijama ili potkrovlju i iznad njega moraju biti bez oštećenja (pukotina). Pregled tavanskih prostorija te dimnjaka treba obaviti prije početka loženja i nakon završetka sezone loženja.

Članak 28.

Dimnjake je potrebno, zajedno s ostalim dimovodnim uređajima, redovito održavati. Dimnjak kotlovnice mora čistiti ovlaštenu dimnjačar, koji obavlja i pregled dimnjaka i upozorava na moguća oštećenja.

Zapisnici o redovitom pregledu i čišćenju dimnjaka nalaze se kod ovlaštene osobe za zaštitu od požara. Sanacija dimnjaka potrebna je kad je dimnjak počeo propadati i njegova oštećenja su takva da ugrožavaju požarnu i sanitarnu sigurnost.

Prometnice i prilazi

Članak 29.

Pristupne ceste i požarni putovi moraju biti stalno održavani glede sposobnosti za promet vozilima tako:

- da se čiste od snijega,
- da se na njima ne obavljaju nikakvi građevinski radovi (prokop) dok nije osiguran drugi pristup do građevine (obilaznica, premošćenje preko kanala prekopa i slično),
- da nisu zakršeni vozilima i slično,
- da su opskrbljeni odgovarajućom signalizacijom i znakovima.

Potrebno je osigurati da je na slobodnom prostoru oko građevine omogućen pristup nadzemnim ili podzemnim hidrantima.

Članak 30.

Svi požarni sektori na građevini poslodavca moraju biti u skladu s projektnom dokumentacijom po kojoj su ishodne dozvole za rad. Sve negativnosti uočene prilikom pregleda u što kraćem roku sanirati sukladno pozitivnim propisima. Veličine požarnih sektora imaju znatan utjecaj na ostale tehničke mjere zaštite od požara. Granice požarnih sektora nadalje čuvati od devastacija prilikom adaptacija i rekonstrukcija.

b) Mjere zaštite od požara na električnim instalacijama i uređajima

Članak 31.

U glavnom razvodnom ormaru kao i u razvodnim ormarićima u pojedinim prostorijama moraju biti postavljene jednopolne sheme električnih instalacija sa svim potrebnim podacima.

Članak 32.

Za isključenje električne instalacije nakon završenog rada ili u slučaju hitne potrebe (požar i slično) moraju na odgovarajućim mjestima biti izvedene sklopke za isključenje električne energije koje je potrebno odgovarajuće označiti.

Sklopke iz stavka 1. ovog članka treba postaviti izvan zone opasnosti od požara i eksplozija.

Članak 33.

Zabranjeno je upotrebljavati krpane, neispravne ili predimenzionirane električne osigurače kao i postavljanje provizorne električne instalacije. Topljivi osigurači i automatske sklopke moraju biti tako dimenzionirane da se vodovi ne mogu pregrijavati.

Kraj svakog osigurača i sklopke moraju biti postavljene oznake kojem strujnom krugu pripada osigurač i sklopka. Izmjenu električnih osigurača ili druge poslove na električnim instalacijama i uređajima mogu obavljati samo zaduženi i ovlašteni električari.

Zamjena osigurača mora se obavljati samo originalnim ulošcima.

Članak 34.

Razvodni ormari moraju biti tako izvedeni da odgovaraju uvjetima koji vladaju u pojedinim prostorijama gdje su postavljeni. Prostor oko razvodnih ormara mora uvijek biti slobodan.

Razvodni ormari moraju biti zaključani kako bi se onemogućio pristup neovlaštenih osoba. Ključevi ormara moraju se nalaziti kod odgovorne osobe, odnosno na za to određenom mjestu u prostoru glavnog razvodnog ormara.

Razvodni ormari moraju biti tako izvedeni da pri isključenju električne instalacije ostanu uključena trošila za nužnu rasvjetu, vatrogasne crpke i slično, odnosno prilikom nestanka napona iz mreže, ta se trošila trebaju automatski napajati iz pomoćnog elektroenergetskog izvora.

Članak 35.

Sklopke u razvodnim ormarima moraju biti tako izvedene da odgovaraju uvjetima koji vladaju u pojedinim prostorijama, te moraju odgovarati zahtjevima glede njihove namjene.

U pojedinim prostorijama moraju se u ormare postavljati sklopke koje isključuju cjelokupnu instalaciju osim općeg i sigurnosnog osvjetljenja.

Na sklopkama moraju biti jasno označeni položaji isključeno - uključeno, time da taj položaj označava i signalna žaruljica.

Članak 36.

Električna instalacija i trošila moraju biti tako izvedeni i održavani da mjesta gdje se koriste ne predstavljaju opasnost od požara. Obveza je korisnika odnosno vlasnika građevine provjeravati sve instalacije sukladno uputi proizvođača, a mjerenja i ispitivanja povjeriti ovlaštenim stručnim osobama u vremenskim rokovima koje zahtijevaju propisi.

Članak 37.

Električne instalacije i uređaji moraju se stalno pregledavati i održavati sukladno važećim normama i odredbama propisa za određene elektro uređaje i instalacije. Obveze pregleda, ispitivanja i mjerenja električnih instalacija odnose se na:

- zaštitu od direktnog i indirektnog napona dodira,
- neprekinutost zaštitnog vodiča,
- uzemljivač,
- otpor izolacije električnog vodiča,
- zaštitu od munje,
- protupaničnu rasvjeta.

Svakom obavljenom pregledu i ispitivanju električnih instalacija i uređaja ispitivač je dužan izdati pisani nalog iz kojeg će biti vidljivo koji su nedostaci prilikom pregleda utvrđeni i što se treba učiniti da se ukloni nedostatak glede zaštite od požara.

c) Mjere zaštite od požara na sustavima zaštite od djelovanja munje na građevini.

Članak 38.

Na svim građevinama u kojima se obavlja djelatnost ili borave ljudi mora biti postavljen sustav zaštite od djelovanja munje sukladno tehničkim propisima.

Sustav zaštite od djelovanja munje mora biti izveden, održavan i postavljen tako da se spriječi svaka mogućnost nastanka požara zbog atmosferskog pražnjenja.

O sustavu zaštite od djelovanja munje mora postojati tehnička dokumentacija i mora se voditi revizijska knjiga sustava zaštite od djelovanja munje.

Članak 39.

Pregled sustava zaštite od djelovanja munje tijekom uporabe mora se obavljati:

- poslije svakog popravka,
- nakon svakog udara groma u građevinu ili instalaciju,
- redoviti vizualni pregledi koji se moraju obavljati u redovnim periodičnim razmacima, ovisno o vrsti građevine ili njenog građevinskog dijela, najmanje svake dvije godine, a mjerenja izvoditi minimalno svake četiri godine.

U svakom pogledu mora se sastaviti zapisnik u koji se unose sve vrijednosti dobivene pregledom i mjerenjima i iz njega se mora vidjeti da li je instalacija ispravna i koji su popravci eventualno potrebni na njoj.

Sve nedostatke navedene u zapisniku o pregledu treba odmah ukloniti.

d) Mjere zaštite od požara na uređajima i instalacijama ventilacije i grijanja

Članak 40.

Ventilacijski i klimatizacijski kanali se moraju redovito održavati i čistiti. Na granicama požarnih sektora kroz koje prolaze ventilacijski ili klimatizacijski kanali moraju biti ugrađene protupožarne zaklopke odgovarajuće vatrootpornosti sukladno projektnoj dokumentaciji.

Protupožarne zaklopke se moraju u skladu sa odredbama čl. 40. Zakona o zaštiti od požara (N.N. broj: 92/10.) redovito ispitivati na funkcionalnost.

II. Ostale mjere zaštite od požara

Članak 41.

U određenim dijelovima građevine u kojima se drže ili koriste zapaljive i eksplozivne tekućine i plinovi, drugi lako zapaljivi materijali ili se stvaraju eksplozivne smjese (priručna skladišta zapaljivih i eksplozivnih tvari, skladišta ambalaže, prostorije u kojima se peru predmeti sa zapaljivim tekućinama) zabranjeno je pušenje, upotreba otvorenog plamena, alati koji iskre te držanje i smještaj tvari koje su sklone samozapaljenju.

Smještaj i čuvanje navedenih tvari može se obavljati samo u posebnim građevinama ili posebnim skladišnim prostorima građevina koje su izgrađene za tu svrhu, a prema propisima o smještaju i čuvanju tih tvari. U prostorijama u kojim se pri radu rabe spomenute tvari, one se mogu držati u propisanim posudama i u količini potrebnoj za rad jedne smjene.

Članak 42.

Zapaljive tekućine i ukapljeni naftni plin ne smiju se bacati ili ispuštati u odvodnu kanalizacijsku mrežu. Zabranjeno je prati strojeve i uređaje zapaljivim tekućinama dok su u radu.

Motorni benzini, a naročito etilizirani benzini, ne smiju se upotrebljavati za odmaščivanje, pranje i čišćenje predmeta.

Članak 43.

Rad s otvorenim plamenom (aparati za zavarivanje, rezanje i lemljenje) može se obavljati u prostorijama građevine ili drugim prostorima tek nakon dobivanja pisanim putem odobrenja osobe zadužene za zaštitu od požara i naloženih mjera koje se moraju poduzeti prije toga.

Za odlaganje masnih i nauljenih krpa, te ostalih otpadaka treba postaviti metalne posude s poklopcima u radionicama za održavanje pogonskih strojeva, skladištima i drugim prostorijama i prostorima.

Otpadni materijal (masti, ulja, boje masne krpe, pamučnjak, plastična i druga ambalaža, drvena piljevina kao i drugi otpadni materijali) moraju se nakon završetka radne smjene iznijeti iz radnih i ostalih prostorija na za to određeno mjesto.

Zabranjeno je odbacivati opuške cigareta ili šibice, osim u pepeljare i slično.

III. BROJ, NAZIV RADNOG MJESTA I STRUČNA SPREMA OSOBA ZADUŽENIH ZA OBAVLJANJE POSLOVA ZAŠTITE OD POŽARA I UNAPREĐENJA STANJA ZAŠTITE OD POŽARA

Članak 44.

Poslove zaštite od požara provodi **odgovorna osoba za zaštitu od požara** poslodavca.

Članak 45.

Odgovorna osoba iz zaštite od požara je ravnatelj Doma i odgovorna osoba za zaštitu od požara svatko u svom djelokrugu odgovornosti.

IV. OBVEZE I ODGOVORNOSTI VEZANO UZ PROVEDBU MJERA ZAŠTITE OD POŽARA

a) Odgovorna osoba za zaštitu od požara

Članak 46.

Odgovorna osoba za zaštitu od požara je odgovorna da prije početka i za vrijeme obavljanja radnih zadataka provodi mjere zaštite od požara i eksplozija na radnim mjestima, pogonima i u prostorima građevine za koje je zadužen.

Članak 47.

Odgovorna osoba za zaštitu od požara obavlja kontrolu i nadzor glede primjene propisanih i naredenih mjera zaštite od požara na radnim mjestima u pogonima i u prostorima građevine za koje je zadužen. O uočenim nedostacima sastavlja zapisnik s prijedlogom i rokovima za njihovo otklanjanje.

Zapisnik iz stavka 1. ovog članka dostavlja ravnatelju Doma.

Odgovorna osoba za zaštitu od požara je odgovoran za nesmetan pristup vatrogasnoj opremi i sredstvima za gašenje.

Odgovorna osoba za zaštitu od požara vodi brigu o potrebi postavljanja odgovarajuće opreme i sredstava za gašenje požara na pojedinim radnim mjestima ovisno o tehnološkom postupku, kao i njihovoj ispravnosti, redovitosti njihova pregleda i ispitivanja u propisanim vremenskim razmacima.

Za nesmetan pristup vatrogasnoj opremi i sredstvima za gašenje požara odgovorna je osoba za zaštitu od požara.

Članak 48.

Odgovorna osoba za zaštitu od požara je dužan upoznati svakog djelatnika prije rasporeda za samostalno obavljanje poslova i radnih zadataka s opasnostima od požara i eksplozija te mjerama zaštite na tom radnom mjestu ili tehnološkom procesu.

Svakog djelatnika nakon premještanja s jednog na drugo radno mjesto, te nakon izmjene tehnološkog procesa i radnog postupka mora se upoznati s opasnostima do požara i eksplozija, provođenjem odgovarajućih mjera zaštite.

Odgovorna osoba za zaštitu od požara je odgovoran da na radnim mjestima gdje postoje opasnosti za nastanak i širenje požara rade djelatnici koji su stručno osposobljeni za takve poslove i koji su osposobljeni iz područja zaštite od požara (skladište zapaljivih tekućina i plinova, zavarivanje, kuhinje i restorani gdje se koristi plin, pogonska goriva i slično)

Članak 49.

Posebne dužnosti odgovorne osobe za zaštitu od požara su:

- udaljiti svakog djelatnika koji pri radu ne provodi i ne primjenjuje mjere zaštite od požara,
- nakon završetka rada, prije odlaska iz radnih prostorija, provjeriti da li su poduzete potrebne mjere opreza i zaštite od požara,
- prekinuti rad na radnom mjestu ili tehnološkom procesu, sredstvu rada i radnoj okolini ako utvrdi da postoji izravna opasnost nastanka i širenja požara ili se poslovi i radne operacije izvode na način suprotan pravilima zaštite od požara,
- u slučaju neizravne opasnosti nastanka požara s upravom i odgovornom osobom za poslove zaštite od požara dogovoriti otklanjanje opasnosti odnosno nedostatka, ili ako se to ne može dogovoriti će se o privremenom prekidu rada dok te opasnosti postoje,
- izvijestiti upravu o svakom nastalom požaru ili mogućoj opasnosti za nastanak i širenje požara,
- u slučaju neizvršavanja obveza u primjeni i provedbi mjera zaštite od požara pokreće stegovni postupak za utvrđivanje povrede radne dužnosti protiv djelatnika koji tu obvezu ne izvršava na svom radnom mjestu ili radnoj prostoriji.

b) Obveze radnika u provedbi mjera zaštite od požara

Članak 50.

Dužnosti radnika u provedbi mjera zaštite od požara i eksplozija su:

- poduzeti, provoditi i držati se propisanih mjera zaštite od požara na radnom mjestu i radnom prostoru,
- upoznati se s odredbama ovog Pravilnika prije stupanja na rad i samostalnog obavljanja poslova na radnom mjestu,
- tijekom rada i nakon završetka radnog vremena, stalno pratiti i kontrolirati rad, funkcioniranje i ispravnost strojeva i uređaja, instalacija i drugih sredstava u bližoj i široj radnoj okolini, a svaki kvar i neispravnost koja bi mogla biti uzorkom nastanka požara odmah prijaviti nadležnom Ravnatelju ili službi za održavanje,
- držati se oznaka upozorenja i naputaka za zaštitu od požara koje su postavljene na radnom mjestu i u radnom prostoru,
- pri obavljanju poslova i rukovanju s opasnim tvarima (zapaljivim, korozivnim, otrovnim i slično) spriječiti njihovo prolijevanje, curenje, prosipanje i istjecanje po radnim površinama,
- brinuti se da pristup njegovu radnom mjestu uvijek bude slobodan i moguć, kako bi se nesmetano koristila oprema i sredstva za gašenje požara i otklonile posljedice, ako do požara dođe,
- odbiti rad na radnom mjestu s povećanim opasnostima od požara i eksplozija ako nisu osigurane mjere zaštite od požara i eksplozija,
- aktivno sudjelovanje u gašenju požara na svim građevinama i njihovim dijelovima,
- čuvati i pažljivo se odnositi prema opremi i sredstvima za gašenje požara, te prema oznakama upozorenja i znakovima obješenim i nalijepljenim za njihovu upotrebu.

c) Odgovornosti zbog neprimjene propisanih i naređenih mjera zaštite od požara

Članak 51.

Za neosiguravanje financijskih sredstava za provođenje Zakonom i podzakonskim aktima propisanih i naređenih mjera zaštite od požara i eksplozije odgovoran je Ravnatelj.

Ravnatelj Doma je odgovoran za posljedice koje proizlaze iz obavljanja poslova na radnim mjestima, a na kojima nisu poduzete Zakonom i podzakonskim aktima propisane i naređene ili priznate mjere zaštite od požara.

Za provedbe obveza iz područja za zaštitu od požara, postupak za utvrđivanje odgovornosti i izricanje mjera za odgovorne osobe zaštite od požara isti je kao za djelatnika, na pojedinim radnim mjestima u djelokrugu njegove radne prostorije, pogona ili djela procesa.

U provođenju postupka zbog povreda obveza ocjenjuje se na koji način se provode mjere zaštite od požara u pogonu ili djelu tehnološkog procesa za koji je Odgovorna osoba zadužena.

Članak 52.

Odgovorna osoba zaštite od požara čini lakšu povredu radne obveze iz zaštite od požara i eksplozija u slučaju neizvršavanja obaveza koje su propisane za sve djelatnika i kada ne obavljaju svoje posebne poslove iz zaštite od požara, pa je zbog toga nastupila manja materijalna šteta na imovini.

Odgovorna osoba zaštite od požara čini težu povredu obveza iz zaštite od požara u slučajevima neizvršavanja obveza iz zaštite od požara koje su propisane za sve djelatnike i kada ne obavlja svoje posebne poslove iz zaštite od požara, pa je zbog toga nastupila veća materijalna šteta na imovini i lakše ili teže tjelesne ozljede djelatnika.

Članak 53.

Zbog povrede radne obveze iz zaštite od požara o stegovnim mjerama odlučivat će poslodavac tj. ravnatelj Doma.

Članak 54.

Lakše povrede radne obveze iz područja zaštite od požara i eksplozija su:

- nesudjelovanje u gašenju požara i sprečavanju širenja požara, ako su njime nastale manje materijalne štete nakon požara,
- nemarno ili nesavjesno obavljanje obveza u svezi sa zaštitom požara, ako nije izazvan požar ili eksplozija, ili je nastala manja materijalna šteta,
- neprijavljanje ravnatelju Doma, odnosno odgovornoj osobi za zaštitu od požara pojavu koja može prouzročiti nastanak požara ili eksplozije,
- nemarno ili nesavjesno ponašanje prema opremi i sredstvima za gašenje požara,
- odbijanje rada dužeg od radnog vremena, u slučaju kada se to iz preventivnih razloga zaštite od požara zahtijeva,
- obavljanje poslova na radnom mjestu s povećanim opasnostima od požara i eksplozije unatoč spoznaji da nisu osigurane mjere zaštite od požara.

Članak 55.

Teže povrede radne obaveze iz područja zaštite od požara i eksplozija su:

- nesudjelovanje u gašenju požara i sprečavanju nastanka,
- širenja požara, ako su nastale veće štete nakon požara odnosno ako su uzrokovane lakše posljedice po zdravlje i život djelatnika ili imovinu,
- namjerno ili nesavjesno obavljanje radnih obveza iz zaštite od požara čijim postupkom je uzrokovan požar ili eksplozija pa je došlo do lakše posljedice po djelatnika ili imovine,

- obavljanje poslova na radnom mjestu u povećanim opasnostima od požara i eksplozija unatoč spoznaji da nisu osigurane mjere zaštite od požara zbog čega je nastupila posljedica za život i zdravlje djelatnika i/ili imovinu,
- neopravdano odbijanje izvršenja pojedine odluke, instrukcije i naputka iz zaštite od požara koje je donio naložio ravnatelj Doma, a zbog čega je došlo do požara i/ili eksplozije s lakšim posljedicama za život i zdravlje djelatnika i/ili imovine,
- neprijavlivanje ravnatelju Doma pojavu (kvar i slično) koja može prouzročiti požar ili eksploziju, ako je time nastala lakša posljedica za život i zdravlje djelatnika i/ili imovinu,
- odbijanje rada dužeg od radnog vremena, u slučaju nastanka i gašenja požara, ako je time nastala lakša posljedica za život i zdravlje djelatnika i/ili imovinu.

IV. OBVEZE I ODGOVORNOSTI OSOBA S POSEBNIM OVLASTIMA I ODGOVORNOSTIMA U PROVEDBI MJERA ZAŠTITE OD POŽARA

Članak 56.

Vlasnici, korisnici građevina, to jest uprava poslodavca na čelu sa ravnateljem dužna je organizirati zaštitu od požara sukladno odredbama Zakona o zaštiti od požara (N.N. broj: 92/10.) te je zadužena za provođenje organizacijskih, tehničkih i drugih mjera zaštite od požara u cilju otklanjanja i smanjenja opasnosti od nastajanja požara.

Neprovođenje mjera zaštite od požara podliježe prekršajnoj i kaznenoj odgovornosti utvrđenoj Zakonima.

Članak 57.

Poslodavac je dužan u svojim programima razvoja uključiti i prostorne uvjete zaštite od požara te posebice voditi računa o mogućnosti evakuacije i spašavanja ljudi i imovine, sigurnosnim udaljenostima između građevina ili njihovom požarnom odjeljivanju.

Članak 58.

Poslodavac je dužan zadužiti osobu za razradu postupka za poduzimanje odgovarajućih organizacijskih i tehničkih mjera zaštite od požara u slučajevima privremenog povećanog požarnog rizika na svim tehnološkim mjestima gdje za to postoji opasnost.

Članak 59.

Ravnatelj sa svojom službom će odrediti tehnološka mjesta sa povećanim požarnim rizikom. Izradit će upute o postupku i poduzimanju odgovarajućih organizacijskih i tehničkih mjera zaštite od požara u

slučajevima privremenog povećanog požarnog rizika u tehnološkim jedinicama, te će odredit mjere zabrane i ograničenja iz zaštite od požara na prostorije na koje se odnose.

Popis mjesta sa povećanim požarnim rizikom i upute o postupcima su sastavni dio ovog Pravilnika.

Članak 60.

Ravnatelj sa svojom službom dužan je izraditi upute za osposobljavanje djelatnika odnosno način upoznavanja djelatnika s opasnostima i općim mjerama zaštite od požara na radnim mjestima sa povećanim požarnim rizikom.

Članak 61.

S obzirom da građevine, građevinski dijelovi i vanjski prostori Doma nisu razvrstani u I. odnosno II. kategoriju ugroženosti od požara, unutar Doma nema posebno ustrojene službe zaštite od požara, niti vatrogasne postrojbe.

Poslovi zaštite od požara odnose se na:

- kontrolu primjene propisa iz područja zaštite od požara;
- praćenje primjene propisa i normi iz područja zaštite od požara;
- sudjelovanje u izradi dokumentacije u području zaštite od požara;
- organiziranje servisiranja i ispitivanja uređaja i sredstava za dojavu i gašenje požara;
- suradnju s inspekcijskim službama, te sudjelovanje kod inspekcijskih nadzora;
- kontrolu kretanja, zadržavanja i rada pojedinaca i vanjskih izvođača radova, te izdavanje potrebnih dozvola za kretanje i rad s otvorenim plamenom u ugroženim prostorima;
- kontrolu osposobljenosti i uvježbanosti djelatnika u rukovanju opremom i sredstvima za gašenje požara;
- suradnju s upravom Doma kod nabave potrebne opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara;

Članak 62.

Ravnatelj je dužan napraviti program skladištenja, skladištenje organizirati prema programu i skladište (arhivu) urediti prema Pravilniku o zaštiti od požara u skladištima (N.N. broj: 93/08) i voditi računa o slijedećem:

- roba se skladišti (slaže) u pojedinačne cjeline na površini od najviše 150 m² s međusobnim razmacima od najmanje 2,4 metara,
- određeno, skladišne prostorije moraju na svakih 30 metara dužine imati poprečne prometnice širine najmanje 1,8 metara,
- na podu skladišta potrebno je iscrtati transportne putove koji su vidno obilježeni linijama svijetle boje, širine najmanje 5 cm,
- glavna prometnica ne smije biti uža od 1,5 metara,
- putovi za evakuaciju moraju biti označeni oznakama na podu skladišta i nedvojbeno voditi prema izlazu,

- prostor oko sredstva za gašenje mora biti slobodan od stvari, obilježen, a sredstva za gašenje pristupačna,
- svi evakuacijski putovi moraju biti prohodni i slobodni,
- evakuaciju provoditi kroz zaokretna vrata,
- vrata za evakuaciju moraju biti otključana, a izlaz na sigurni prostor ničim ometan.

V. NAČIN OBAVLJANJA UNUTARNJE KONTROLE PROVEDBE MJERA ZAŠTITE OD POŽARA, TE OVLAŠTENJA, OBVEZE I ODGOVORNOSTI ZA OBAVLJANJE UNUTARNJE KONTROLE

Članak 63.

Ravnatelj je odgovoran za primjenu i nadzor propisanih i naređenih mjera zaštite od požara.

a) Općenito

Članak 64.

Odgovorna osoba za zaštitu od požara je osnovni organizator i nositelj cjelokupnih poslova iz područja zaštite od požara i tehnoloških eksplozija na svim građevinama, građevinskim dijelovima i prostoru u vlasništvu poslodavca.

U cilju ispunjavanja zakonskih obveza i unapređenja zaštite od požara kod poslodavca odgovorna osoba za zaštitu od požara dostavlja Ravnatelju informacije te savjetuje glede potrebnih financijskih ulaganja radi provedbe mjera zaštite od požara propisanih Zakonom i podzakonskim aktima, prihvaćenim pravilima tehničke prakse, a u cilju povećanja sigurnosti imovine i zaposlenika poslodavca.

Članak 65.

Odgovorna osoba za zaštitu od požara pri obavljanju kontrole i nadzora nad provedbom mjera zaštite od požara i eksplozija, neposredno priopćava rezultate Ravnatelju.

Članak 66.

Kad odgovorna osoba za zaštitu od požara utvrdi da pojedini prostor ne zadovoljava sigurnosne uvjete za daljnji rad, dužna je o tome pisanim putem izvijestiti Ravnatelja.

Svaki djelatnik u pogonu dužan je što hitnije prijaviti odgovornoj osobi svaki veći poremećaj ili uočenu opasnost od požara ili eksplozije putem telefona, ručnih javljača požara ili osobno.

Članak 67.

Odgovorna osoba za poslove zaštite od požara samostalno obavlja poslove vezane za zaštitu od požara prema Zakonu o zaštiti od požara i drugih propis te sve poslove iz čl. 63. ovog Pravilnika kao i:

- kontrolu primjene propisa iz područja zaštite od požara na projektu za izgradnju novih i rekonstrukciju postojećih građevina i procesa te nabavku opreme i sredstava za rad,
- kontrolu kretanja, zadržavanja i rada pojedinca i vanjskih izvođača radova, te izdavanje potrebnih dozvola za kretanje i rad s otvorenim plamenom u ugroženim prostorima,
- kontrolu osposobljenosti i uvježbanosti djelatnika u rukovanju sredstvima za siguran rad i sredstvima za gašenje požara,
- kontrolu izvršenih rekonstrukcija ili adaptacija u pogonima i građevinama glede provođenja mjera zaštite od požara,
- daje odobrenje za vrstu opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara koje nabavlja,
- kontrolira provođenje mjera zaštite od požara na radnim mjestima prilikom obavljanja svakog posla, te druge kontrole glede zaštite od požara, a koje ovise o specifičnostima tehnologije obavljanja djelatnosti,
- prati primjenu propisa i normi iz područja zaštite od požara te sudjeluje u izradi novih ili predlaganju promjena postojećih,
- izrađuje opće akte, upute za rad na siguran način, projekte i druge akte iz područja zaštite od požara,
- izrađuje program osposobljavanja i obuke djelatnika za rukovanje opremom i sredstvima za gašenje požara, organizira i izvodi osposobljavanje i obuku te vodi evidenciju o tome,
- vodi brigu o servisiranju i ispitivanju uređaja i sredstava za dojavu i gašenje požara, te vodi propisane evidencije u vezi istog.

Članak 68.

Prilikom obavljanja nadzora nad provedbom mjera zaštite od požara utvrđenih Zakonom, podzakonskim aktima, ovim Pravilnikom i napucima, odgovorna osoba za zaštitu od požara ima pravo:

- udaljiti djelatnika s radnog mjesta ako svojim postupkom neposredno ugrožava sigurnost imovine (unosí otvorenu vatru u požarno ili eksplozivno ugrožen prostor, obavlja zavarivanje u ugroženom prostoru bez dozvole ili dodatnih mjera sigurnosti i slično) te o tome izvijestiti neposrednog Ravnatelja,
- narediti prekid obavljanja svakog posla ili radnje kojom se neposredno ugrožava sigurnost imovine ili život i zdravlje ljudi,
- obaviti provjeru znanja djelatnika glede rukovođenja s aparatima i opremom za gašenje požara, a onog koji pokaže nepoznavanje uputiti na dodatnu obuku,
- utvrđeno neprovođenje propisanih mjera zaštite od požara prijaviti Ravnatelju.

b) Kontrola ispravnosti opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara

Članak 69.

Odgovorna osoba obavlja kontrolu ispravnosti opreme i sredstava za gašenje požara neophodne za siguran proces proizvodnje. Odgovorna osoba prije preuzimanje posla, obavezan je vizualno pregledati sve uređaje opremu za gašenje požara. Utvrđene nedostatke na navedenoj opremi dužan je prijaviti odgovornoj osobi za zaštitu od požara koja ih je dužna u najkraćem roku otkloniti.

Članak 70.

Odgovorna osoba za zaštitu od požara dužna je kontrolirati djelatnike glede primjene mjera zaštite od požara i eksplozija tijekom rada, a za utvrđene propuste ima pravo djelatnika udaljiti iz pogona te protiv njega provesti postupak propisan drugim aktima.

Za manje prijestupe glede nepoštovanja propisanih mjera zaštite od požara i eksplozija i neprimjenu naputaka i naredbi ravnatelja, može se protiv takovog djelatnika povesti stegovni postupak.

VI. NAČIN UPOZNAVANJA DJELATNIKA S OPASNOSTIMA I OPĆIM MJERAMA ZAŠTITE OD POŽARA NA RADNOM MJESTU PRILIKOM STUPANJA NA RAD ILI PROMJENE RADNOG MJESTA, ODNOSNO PRIJE OBAVLJANJA ODREĐENOG RADOVA I RADNJI OD STRANE DRUGIH OSOBA, TE VOĐENJA EVIDENCIJE O TOME

a) Osposobljavanje djelatnika

Članak 71.

Svaki djelatnik mora proći osnovno osposobljavanje u trajanju od minimalno 8 školskih sati na način i po programu utvrđenom Zakonom o zaštiti od požara i Pravilnikom o programu i načinu osposobljavanja pučanstva za provedbu preventivnih mjera zaštite od požara, gašenje požara i spašavanje ljudi i imovine ugroženih požarom.

Osoba odgovorna za poslove zaštite od požara provjerava svakog zaposlenika da li je osposobljen iz zaštite od požara, a prema Programu osposobljavanja izrađenom prema zahtjevima Pravilnika navedenom u stavku 1. ovog članka.

Osposobljavanje djelatnika povjerava se onoj osobi koja ispunjava propisane uvjete za osposobljavanje djelatnika i koja ima suglasnost Ministarstva unutarnjih poslova za obavljanje tih poslova.

b) Upoznavanje djelatnika s opasnostima na radnom mjestu

Članak 72.

Svakog novo zaposlenog djelatnika prije stupanja na rad, odgovorna osoba za poslove zaštite od požara upozna s opasnostima i općim mjerama zaštite od požara kod poslodavca.

Svakog djelatnika koji prvi put dolazi na radno mjesto odgovorna osoba za zaštitu od požara dužna je upoznati s opasnostima glede nastanka požara i eksplozije na tom radnom mjestu i njegovoj okolini te poduzimanju mjera zaštite da ne nastane požar i eksplozija.

Članak 73.

Djelatnici koji tijekom jedne radne smjene ili tijekom određenog vremenskog razdoblja redovito ili povremeno obavljaju više različitih poslova moraju za te poslove biti osposobljeni i od odgovorne osobe za zaštitu od požara upoznati sa svim opasnostima i mjerama zaštite od požara na tim poslovima.

c) Evidencije o osposobljavanju djelatnika

Članak 74.

Odgovorna osoba za poslove zaštite od požara vodi evidenciju o osposobljenosti iz područja zaštite od požara djelatnika poslodavca kao i evidenciju upoznavanja djelatnika s opasnostima i općim mjerama zaštite od požara.

VII. NAČIN OSPOSOBLJAVANJA DJELATNIKA ZA RUKOVANJE PRIRUČNOM OPREMOM I SREDSTVIMA ZA DOJAVU I GAŠENJE POČETNIH POŽARA, PERIODIČNE PROVJERE ZNANJA I VOĐENJA EVIDENCIJA O TOME

Članak 75.

Odgovorna osoba za poslove zaštite od požara, prije stupanja na rad svakog novog zaposlenika, prilikom upoznavanja s opasnostima i općim mjerama zaštite od požara kod poslodavca obavlja provjeru praktičnog znanja rukovanja sredstvima za gašenje požara.

Provjeru praktičnog znanja može učiniti i tijekom dugogodišnjeg rada svakog djelatnika prema osobnoj procjeni. Svaki zaposleni djelatnik dužan se odazvati na provjeru na zahtjev odgovorne osobe za poslove zaštite od požara.

Članak 76.

Odgovorna osoba za poslove zaštite od požara vodi evidenciju o istom.

Članak 77.

Odgovorna osoba za poslove zaštite od požara prije stupanja na rad svakog novog zaposlenika za mjesta rada sa povećanim opasnostima za nastanak i moguće posljedice od požara ili tehnološke eksplozije, obavlja osposobljavanje prema uputi o postupku i poduzimanju odgovarajućih organizacijskih i tehničkih mjera zaštite od požara u slučajevima privremenog povećanog požarnog rizika.

Članak 78.

Odgovorna osoba za poslove zaštite od požara vodi evidenciju o provedenom osposobljavanju prema uputama za rad djelatnika na mjestima za rad s povećanim opasnostima za nastanak i moguće posljedice od požara ili tehnološke eksplozije.

VIII. SLUŽBE I OSOBE ZADUŽENE ZA ODRŽAVANJE U ISPRAVNOM STANJU OPREME I SREDSTAVA ZA DOJAVU I GAŠENJE POŽARA SA OPISOM ZADUŽENJA

Članak 79.

U objektima poslodavca postavljena je slijedeća vatrogasna oprema i sredstva za dojavu i gašenje požara:

- Ručni vatrogasni aparati za početno gašenje požara
- Stabilni sustav za gašenje požara (hidrantska mreža)

Broj, vrsta, raspored opreme i sredstva za dojavu i gašenje požara daje se u prilogu koji je sastavni dio ovog Pravilnika.

a) Vatrogasni aparati

Članak 80.

Održavanje ručnih vatrogasnih aparata obuhvaća redovni pregled i periodični servis, sve u skladu s odredbama Pravilnika o vatrogasnim aparatima (N.N. broj: 101/2011 i 74/13).

Članak 81.

Redovni pregled ručnih aparata obavlja odgovorna osoba za zaštitu od požara najmanje jednom u tri mjeseca, o čemu vodi upisnik.

Redovnim pregledom utvrđuje se:

- označenost, uočljivost i dostupnost vatrogasnog aparata,
- opće stanje vatrogasnog aparata,
- kompletnost vatrogasnog aparata,
- stanje plombe zatvarača, odnosno ventila vatrogasnog aparata,
- druge radnje propisane u uputi proizvođača.

Članak 82.

Odgovorna osoba za zaštitu od požara dužna je voditi evidenciju o redovnom pregledu vatrogasnih aparata.

Evidencija sadrži podatke o:

- tipu vatrogasnog aparata,
- tvorničkom broju,
- datumu redovnog pregleda i periodičkog servisa,
- nazivu servisera koji je servisirao vatrogasni aparat,
- uočenim nedostacima i njihovom otklanjanju i
- serijskom broju stavljene evidencijske naljepnice.

Članak 83.

Nedostatke uočene redovitim pregledom odgovorna osoba za zaštitu od požara odmah uklanja sama ili uz pomoć odjela održavanja, a ukoliko nedostatak nije moguće otkloniti samostalno, onda upućuje zahtjev o popravku ovlaštenom serviseru.

Članak 84.

Periodičnim servisom provjerava se ispravnost i funkcionalnost vatrogasnog aparata i njegovih dijelova te obavlja zamjena dotrajalih i neispravnih dijelova rezervnim dijelovima odobrenim za uporabu od strane proizvođača vatrogasnog aparata.

Članak 85.

Periodični servis vatrogasnih aparata obavlja ovlaštena stručna organizacija koja je registrirana za te poslove i ima ovlaštenje Ministarstva unutarnjih poslova za obavljanje periodičnog servisa vatrogasnih aparata. Periodični servis vatrogasnih aparata obavlja se svakih dvanaest mjeseci. 24

Članak 86.

Serviser vatrogasnih aparata obvezan je o izvršenom periodičkom servisu voditi evidenciju koja sadrži podatke o:

- tipu vatrogasnog aparata,
- tvorničkom broju,
- korisniku vatrogasnog aparata,
- uočenim nedostacima i njihovom otklanjanju,
- datumu izvršenog servisa i
- serijskom broju stavljene evidencijske naljepnice.

Članak 87.

Vatrogasni aparati se postavljaju neovisno o ugrađenim stabilnim sustavima za gašenje požara, hidrantskoj mreži i drugim mjerama zaštite od požara. Vatrogasni aparati postavljaju se na uočljivim i lako dostupnim mjestima, u blizini mogućeg izbijanja požara, a kod prijenosnih aparata ručka za nošenje ne smije biti na visini većoj od 1,5 metara od tla.

Članak 88.

Mjesto postavljanja vatrogasnog aparata u prostorijama čija je površina veća od 50 m² označava se naljepnicom sukladno važećoj hrvatskoj normi HRN ISO 6309, HRN 7010. Naljepnica iz stavka 1. ovoga članka mora biti obojena pretežito bojom RAL 3000 i mora biti postavljena dovoljno visoko da njenu uočljivost ne ometa sadržaj prostora.

Članak 89.

Nakon obavljenog periodičkog servisa vatrogasni aparat mora, osim naljepnice proizvođača, sadržavati evidencijske naljepnice iz Pravilnika o vatrogasnim aparatima (N.N. broj: 101/2011 i 74/13):

- čl. 17. Periodični servis vatrogasnog aparata pod stalnim tlakom osim radnji propisanih u uputi proizvođača, obuhvaća i upisivanje mase sredstava za gašenje na samoljepivu naljepnicu, slika 1. ili 1.a.,
- čl. 18. Periodični servis vatrogasnog aparata s bočicom osim radnji propisanih u uputi proizvođača, obuhvaća i upisivanje izvagane mase bočice i datuma vaganja na samoljepivu naljepnicu slika 2. ili 2.a,
- čl. 19. Nakon izvršenog periodičnog servisa, na vatrogasni aparat postavlja se oznaka (naljepnica, zaštitna traka, boja ili slično) bez čijeg oštećenja se vatrogasni aparat ne može rastaviti slika 3. ili 3.a.

"PROIZVOĐAČ" "OVLAŠTENI SERVISER" 123456789	MASA u kg			Datum pregleda	
	Spremnik s ventijom	Punjenje	Ukupno		
	Tv. broj / godina				

Slika 1.

"UVOZNIK" "OVLAŠTENI SERVISER" 123456789	MASA u kg			Datum pregleda	
	Spremnik s ventijom	Punjenje	Ukupno		
	Tv. broj / godina				

Slika 1.a

"UVOZNIK" "OVLAŠTENI SERVISER" 123456789	
Izvagana masa u g	
Datum	

Slika 2.

"PROIZVOĐAČ" "OVLAŠTENI SERVISER" 123456789	
Izvagana masa u g	
Datum	

Slika 2.a

"PROIZVOĐAČ" "OVLAŠTENI SERVISER" MJEŠTO 123456789	
	
PERIODIČNI PREGLED VALEDI DO	
UNUTARNJI PREGLED VALEDI DO _____ GOD	

Slika 3.

"UVOZNIK" "OVLAŠTENI SERVISER" MJEŠTO 123456789	
	
PERIODIČNI PREGLED VALEDI DO	
UNUTARNJI PREGLED VALEDI DO _____ GOD	

Slika 3.a

b) Stabilni sustav za gašenje požara – hidrantska mreža (unutarnja i vanjska)

Članak 90.

Ispitivanje hidrantske mreže postavljene u građevinama i prostorima poslodavca obavlja ovlaštena stručna organizacija koja ispunjava sve propisane uvjete i koja ima suglasnost Ministarstva unutarnjih poslova za obavljanje tih poslova. Nakon provedenog ispitivanja ovlaštena stručna organizacija izdaje zapisnik o ispitivanju i izdaje Uvjerenje.

Ispitivanja hidrantske mreže obavljaju se jednom na godinu, sukladno odredbama čl. 40. Zakona o zaštiti od požara (N.N. broj: 92/2010).

IX. SLUŽBE I OSOBE ZADUŽENE ZA ODRŽAVANJE U ISPRAVNOM STANJU SUSTAVA ZA UPRAVLJANJE I NADZIRANJE SIGURNOG ODVIJANJA TEHNOLOŠKOG PROCESA TE DRUGIH INSTALACIJA I UREĐAJA ČIJA NEISPRAVNOST MOŽE PROUZROČITI POŽAR I TEHNOLOŠKU EKSPLOZIJU

Članak 91.

Odgovorna osoba za poslove zaštite od požara odgovorna je za održavanje u ispravnom stanju sustava za upravljanje i nadziranje sigurnog odvijanja tehnološkog procesa, instalacija i uređaja čija neispravnost može prouzročiti požar i tehnološku eksploziju.

Osoba iz stavka 1. ovog članka prati primjenu propisanih i naređenih mjera zaštite od požara poslodavca. Prima izvještaje Ravnatelja o stanju tehnološkog procesa te predlaže financijska ulaganja za održavanja, ispitivanja i unapređenja zaštite u svrhu očuvanja imovine i sigurnosti zaposlenih.

Članak 92.

Odgovorna osoba za poslove zaštite od požara obavlja kontrolu i nadzor u primjeni mjera zaštite od požara pri odvijanju tehnološkog procesa s voditeljima odjela a za odjel za koji su odgovorni. O uočenim nedostacima sastavljaju zapisnik s prijedlogom i rokovima za njihovo uklanjanje.

Zapisnik iz stavka 1. ovog članka dostavlja se Ravnatelju.

Za nesmetan pristup vatrogasnoj opremi i sredstvima za gašenje odgovorna je odgovorna osoba za poslove zaštite od požara.

Članak 93.

Odgovorna osoba za poslove zaštite od požara dužna je provjeriti osposobljenost (prema Uputi iz ovog Pravilnika) svakog djelatnika prije rasporeda na radno mjesto i samostalno obavljanje posla u tehnološkom procesu sa slučajevima privremenog povećanog požarnog rizika.

Isti postupak provjere provodi se prilikom premještanja djelatnika s jednog radnog mjesta na drugo.

Članak 94.

Posebne dužnosti odgovorne osobe za poslove zaštite od požara su:

- udaljiti svakog djelatnika koji pri obavljanju posla ne provodi i ne primjenjuje mjere zaštite od požara,
- prekinuti rad na radnom mjestu ili tehnološkom procesu, sredstvu rada i u radnom okolišu ako utvrdi da postoji izravna opasnost za nastanak i širenje požara ili se poslovi i radne operacije izvode na način suprotan pravilima zaštite od požara,
- u slučaju neizravne opasnosti za nastanak požara s Ravnateljem dogovara otklanjanje nedostataka ili privremeno prekida rad dok se opasnost ne ukloni,
- izvještava Ravnatelja o svakom nastalom požaru ili mogućoj opasnosti za nastanak ili širenje požara,
- u slučaju neobavljanja obveza u primjeni i provedbi mjera zaštite od požara pokreće stegovni postupak za utvrđivanje povrede radne dužnosti protiv djelatnika koji tu obvezu ne obavlja.

Članak 95.

Odgovorna osoba za poslove zaštite od požara zadužena je za:

- kontrolu ispravnosti električnih instalacija,
- kontrolu ispravnosti sustava klimatizacije i ventilacije, O uočenim nedostacima na instalacijama i uređajima sastavlja zapisnik s prijedlogom i rokovima za njihovo uklanjanje. Zapisnik se dostavlja Ravnatelju.

Članak 96.

Odgovorna osoba za poslove zaštite od požara dužna je napraviti program skladištenja, skladištenje organizirati prema programu i skladište urediti prema Pravilniku o zaštiti od požara u skladištima (N.N. broj: 93/08).

X. USTROJSTVO MOTRENJA, JAVLJANJA I UZBUNJIVANJA O OPASNOSTIMA OD POŽARA

Motrenje

Članak 97.

U radnim prostorijama poslodavca svi djelatnici, u sklopu radnih zadataka, zaduženi su u svom djelokrugu i za motrenje pojave požara.

Javljanje

Članak 98.

Svaki djelatnik poslodavca koji opazi da je buknuo požar na prostoru ili u neposrednoj blizini, dužan je bez odgode i bez obzira na veličinu požara odmah preko telefona obavijestiti javnu vatrogasnu postrojbu ili vatrogasnu postaju/ispostavu.

Brojevi telefona:

JVP 193

Županijski centar za hitne pozive 112

MUP 192

Hitna pomoć 194

Prilikom dojava telefonom o nastalom požaru djelatnik treba dati slijedeće podatke:

- ime i prezime i broj telefona s kojeg javlja,
  - mjesto (lokaciju) požara i najbliži pristup vozilima vatrogasne postrojbe,
  - da li je požar u građevini li na otvorenom prostoru,
  - vrstu materijala koji gori (plin, tekućina, drvo, plastika, guma i drugo),
- da li u požaru ima ozlijeđenih. Dojava požara pomoću ručnih javljača požara obavlja se razbijanjem stakla i pritiskom na tipku ručnog javljača požara. Dojava se oglašava zvučno na vatrodojavnoj centrali.

Uzbunjivanje

Članak 99.

Upozorite ostale u objektu i spriječite pristup ugroženom području.

Članak 100.

Djelatnici i drugo osoblje dužni su postupati prema napucima ekipa za evakuaciju i bez panike napustiti prostorije. Radnu prostoriju zadnji napušta Ravnatelj i odgovorna osoba za poslove zaštite od požara osoba. Osoba koja zadnja napušta prostor dužna je zatvoriti sve otvore uključujući prozore i vrata, prekinuti ventilacijski sustav na glavnoj sklopki razvodnog ormara i isključiti električnu struju.

Članak 101.

Zabranjeno je pušenje u svim prostorijama poslodavca osim na unaprijed određenim mjestima za pušenje gdje je zabranjeno odbacivati opuške cigareta ili šibice, osim u pepeljare.

XI. POSTUPANJE DJELATNIKA U SLUČAJU NASTANKA POŽARA

Članak 102.

Svaki djelatnik koji prvi opazi neposrednu opasnost od nastanka požara ili opazi požar dužan je ukloniti opasnost, odnosno ugasiti požar, ako to može bez opasnosti za sebe ili drugu osobu. Ako djelatnik to ne može učiniti sam, dužan je odmah obavijestiti ostale djelatnike i odgovornu osobu za zaštitu od požara koja dalje poduzima mjere radi organiziranog gašenja požara. Odgovorna osoba za zaštitu od požara dužna je odmah obavijestiti Voditelja evakuacije i spašavanja i postupati prema napucima u slučaju akcidentnih situacija, odnosno obavijestiti i najbližu javnu vatrogasnu postrojbu ili vatrogasnu postaju/ispostavu radi početka akcije gašenja požara.

Prilikom dojava o nastalom požaru djelatnik treba dati slijedeće podatke:

- ime i prezime i broj telefona s kojeg javlja,
- mjesto (lokaciju) požara i najbliži pristup vozilima vatrogasne postrojbe,
- da li je požar u građevini li na otvorenom prostoru,
- vrstu materijala koji gori (plin, tekućina, drvo, plastika, guma i drugo),
- da li u požaru ima ozlijeđenih.

Članak 103.

Svaki djelatnik na svom radnom mjestu dužan je postupati prema prethodno utvrđenim napucima i izvježbanim radnjama u slučaju akcidentnih situacija. Prije napuštanja radne prostorije i početka gašenja požara svaki djelatnik na svom radnom mjestu mora:

- isključiti električnu struju,
- zatvoriti dovod plina,
- iznijeti na sigurno mjesto, ako je moguće boce s plinom ili posude sa zapaljivim tekućinama,
- iznijeti na sigurno motorna vozila,

- spriječiti nastanak panike prilikom izlaska iz prostora.

Članak 104.

Odgovorna osoba za zaštitu od požara čim sazna za požar, utvrđuje koje se sve mjere moraju poduzeti glede uporabe sredstava i opreme za gašenje, organizacije gašenja, evakuacije i spašavanja, traženja pomoći u slučaju ozlijeđenih osoba i slično. Također preuzima vođenje akcije gašenja požara do dolaska vatrogasne postrojbe.

Kao voditelj akcije gašenja požara dužan je osigurati da se na mjesto požara donesu raspoloživi odgovarajući aparati za gašenje, te druga oprema koja se može koristiti za gašenje požara. Prilikom akcije gašenja na mjestu požara smije se nalaziti samo potreban broj djelatnika. Radi smanjenja štete mora se voditi briga da se izbjegne nepotrebno polijevanje vode po predmetima i inventaru te da se uklone materijali koji bi mogli biti oštećeni od širenja požara.

Članak 105.

Nakon završetka akcije gašenja požara odgovorna osoba zajedno s Ravnateljem dužna je:

- osigurati dežurstvo na mjestu požara do dana, ako je požar ugašen tijekom noći,
- na mjestu požara osigurati dežurstvo u potrebnom vremenskom trajanju radi sprečavanja ponovnog požara,
- dežurnom tijekom dežurstva osigurati vatrogasnu opremu i sredstva za gašenje požara.

Članak 106.

Upotrijebljenu opremu i uređaje za gašenje požara potrebno je odmah dovesti u ispravno stanje i spremiti na određena mjesta.

XI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 107.

U slučaju nesuglasica u provedbi ovog Pravilnika pravo tumačenja ima ravnatelj i odgovorna osoba za zaštitu od požara.

Članak 108.

Izmjene i dopune ovog Pravilnika donose se na način propisan za njegovo donošenje.

Članak 109.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osam dana od dana donošenja.

KLASA: 012-02/21-01/5

UR.BROJ: 2109-112-01/1-21-1

U Orehovici, dana 12.08.2021. godine.

Ravnateljica:
DOM ZA ODRASLE
OSUŠTA Suzana Belović, dipl.soc.radnica
OSUŠTA
OREHOVICA
Augusta Šenoa 2, Orehovica
2

